

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SKUPINOVÁ VÝUKA NADANÝCH DĚTÍ NA ÚVOZE POKRAČUJE!

Základní škola Úvoz v Brně má za sebou již více než půlstoletí své existence a během této doby se právem zařadila na přední místo mezi brněnskými základními školami. Veřejnosti se zapsala do povědomí jako sportovní škola, ale v současnosti jde o školu s velmi širokým zaměřením, dávající prostor především intenzivní výuce nadaných.

Zatímco vzdělávání žáků se zdravotním postižením, specifickými poruchami učení či sociálně znevýhodněných se obecně ve školách věnuje již tradičně zvýšená pozornost, problematika nadání a nadaných žáků dosud není v popředí zájmu širší pedagogické veřejnosti. Avšak právě nadaní žáci často vyžadují specifické vzdělávací přístupy, jejichž začleňování do výuky je náročné. Přestože mezi mimořádně nadanými dětmi existují značné individuální rozdíly, mají, a to nejen ve vztahu ke vzdělávání, řadu společných specifických projevů:

- od svých vrstevníků se liší především vyšším intelektem, ale také vysokou mírou vnitřní motivace a tvořivosti,
- vyžadují množství informací, jsou schopní správně a rychle zobecňovat, používat abstraktní pojmy,
- v myšlení jsou velmi flexibilní a nekonvenční, dospívají k originálním řešením problémů,
- mají tendenci k polemice, sklony k perfekcionismu,
- vyznačují se velkou vytrvalostí u činností, které je zaujmou, duševní činnost je neunavuje,
- ve srovnání s vrstevníky působí jako méně emocionálně vyzrálí, jsou přecitlivělí a mívají nižší sebevědomí,

- potřebují zvýšenou pozornost ke své osobě a svým činnostem, zároveň však dostatečnou volnost a prostor pro práci,
- potřebují rovnocenné partnery, jinak se jejich potenciál vytrácí,
- tempo jejich učení a osvojování si nových poznatků a dovedností je výrazně rychlejší, potřebují akcelarovat.

Vzdělávání nadaných je na Úvoze realizováno prostřednictvím tzv. „skupinek“, ve kterých se tito žáci učí podle upraveného školního vzdělávacího programu. Záměrem školy je nabídnout jim alternativu vzdělávání, která eliminuje obecně známé nevýhody a posiluje výhody obou krajních modelů: individuální integrace těchto žáků v běžné třídě či vytváření samostatných tříd pro nadané. V každém ročníku se mimořádně nadaní žáci vzdělávají v hlavních předmětech ve skupině pod vedením odborného pedagoga, avšak ostatní předměty absolvují společně s kmenovou třídou. V rámci projektu vznikají zcela nové vzdělávací materiály, jsou systematicky proškolení pedagogové, do výuky jsou začleněny nové předměty a kroužky.

A v čem je upravený školní vzdělávací program pro nadané inovativní? Jde v něm především o přiměřenou akceleraci a cílené obohacování učiva ve všech oblastech vzdělávání s přihlédnutím ke specifiku nadání žáků. Zatímco učební plány hlavních výukových předmětů jsou přizpůsobené znalostem, potřebám a zájmům nadaných dětí, výchovy žáci absolvují v širších kolektivech, čímž zároveň dochází k upevňování sociálních kompetencí mimořádně nadaných žáků s jejich vrstevníky. Nízký počet žáků (12–15) ve skupině umožňuje posilování optimálních sociálních návyků a schopnost vzájemné kooperace či práce v týmu.

Po šesti letech úspěšné realizace skupinové výuky v nižších ročnících se projekt rozšiřuje i na druhý stupeň. V letošním školním roce je otevřena první skupinka v šestém ročníku. Výuka je maximálně přizpůsobena potřebám nadaných staršího školního věku, a to jak metodami práce, tak i obsahovou náplní učiva v jednotlivých ročnících. Například se základy chemie se žáci seznamují již od šestého ročníku, výuka anglického jazyka je obohacena o konverzaci s rodilým mluvčím. Nově vytvořené předměty Spole-

čenskovední a Přírodovědný seminář umožňují nadaným žákům maximální rozvoj i ve specifických oblastech jejich zájmů. V procesu výuky jsou samozřejmostí aplikace zážitkové pedagogiky, empirické metody získávání poznatků, prvky problémové a projektové výuky, systematicky budované portfolio a pravidelná evaluace každého žáka. Kromě široké nabídky volnočasových aktivit jsou pro nadané připraveny specifické výukové kroužky z oblasti přírodních či společenských věd a techniky. Náročnou koncepci výuky realizuje tým pedagogů, který má ve svých řadách předmětové specialisty, proškolené v oblasti pedagogiky nadaných a schopné optimálního individuálního přístupu.

Projekt je na druhém stupni základní školy realizován díky dotaci z EU OPVK pod názvem Skupinová výuka mimořádně nadaných dětí na Úvoze II. Realizační tým bude na projektovém záměru pracovat do 30. 3. 2015, avšak i poté se bude s nadanými na Úvoze „počítat“ a škola bude zajišťovat optimální podmínky pro zabezpečení vzdělávání mimořádně nadaných žáků s ohledem na jejich specifické potřeby.

Mgr. Miloš Přinosil, Ph.D.,
garant výuky